

ROZEZNĀ•TE - POZNĀ•TE - NAJDETE? - XII.

StĀ™eda, 31 Ā™Ā-jen 2007

Dnešní hádání bude trochu jiné. ChtĀ›la bych vám pĀ™ipomenout jednu známou, velice milou paní, kterou - jak jsem pĀ™esvĀ›dĀ•ena - všichni známe - alespoĀˆ "tak trochu". VĀ›tšina z nás se dozajista setkala s jejím dílem Ne, myslím, Ā¼e kaĀ¼dý, protoĀ¼e - ale nebudu uĀ¼ víc napovídat.... Budu ráda, kdyĀ¼ si - právĀ› dnes - na ni vzpomenete.

Byla, Ā¼ila, jedna velmi hodná dívka. Otec, Ā•eský amerikanista, etnograf a lingvista ĀĀestmír L., byl známým autorem pracĀ¼ivotĀ› IndiánĀˆ. Ranné dĀ›tství proĀ¼ila v praĀ¼ských VysoĀ•anech, a to byl tehdy okraj Prahy, periferie s koloniemi jak chuť tak i podezĀ™elých lidí z galerie. „DĀ›cka z tĀ›chto vrstev se mnou chodila do školy, sedĀ›la jsem vedle nich v lavici, brebentila s nimi o pĀ™estávkách. DĀ›ti uĀ›enlivĀ› pochyťí, co nemají, a tak jsem získala základ. PozdĀ›ji jsem se nauĀ› naslouchat Ā•eské výĀ™eĀ›nosti všude a vĀ¼dycky." Pak pĀ™išlo gymnázium, poté studovala francouzštinu na soukromé jazykové škole. NáslednĀ› nĀ›mĀ•inu a po válce i francouzštinu. Od r.1943 byla zamĀ›stnána na magistrátu v Praze, po válce studovala na FF UK estetiku a jiĀ¼ zmiĀ›ovanou francouzštinu. PravidelnĀ› pĀ™ispívala do periodik Studentský Ā•asopis, O knihách a autorech, Svoboda, Svobodné slovo, Práce, KvĀ›ty, Vlasta aj. Je však známá pĀ™edevším jako spisovatelka - jednak historických próz, kde pĀ™evaĀ¼uje lyrizovaná kresba prostĀ™edí. VĀ›tšinou Ā•erpá z antických dĀ›jin - a také psala knihy psychologické o citových problémech souĀ›asnĀ¼eny, knihy s kriminální zápletkou, dívĀ›í romány a dobrodruĀ¼né povídky, pĀ™eloĀ¼ila cel francouzského básníka Francoise Villona a aforizmy Francoise de la Rochefoucaulda, dvoĀ™ana Ludvíka XIII. a Ludvíka XIV. Její jazyková všeobsa¼nost, malebnost, byla úĀ¼asná. „Spisovatel by mĀ›l znát svoji mateĀ™štinu ve všech jejích rovinách. Hranice mezi jadrností a sprostotou, expresivitou a vulgárností, oplzlostí - v Ā¼ivotĀ› není univerzální, jednodušná. Jsou hranice Ā•asové: u nás leĀ¼ela jinde za první republiky, jinde se posunula po druhé svĀ›tové válce. JeštĀ› hloubĀ›ji se propadla za komunistické éry. Dále existuje hranice individuální, a tu má jinde vdova po univerzitním profesorovi, a jinde kopáĀ• kanalizace. Mez pĀ™ipustnosti se rážní u celých sociálních skupin: jiná je v klšteĀ™e klarisek, jiná v gangu lupiĀ•Āˆ a v kriminále. A právĀ› s touto skupinou kriminálníkĀˆ máme co do Ā•inĀ›ní ve Villonových Baladách v Ā¼argonu. Tím se dostávám k hranici další, literární. Domnívám se, Ā¼e v souĀ›asnosti je i v literární Ā•eštinĀ› dovoleno uĀ¼it hodnĀ› odvĀ¼ného výrazu. Hranice únosnospoĀ›ívá podle mĀ› tĀ›snĀ› pod tĀ›mi opravdu nejdrsnĀ›jšími výrazy z oblasti sexu. Ale kromĀ› Ā™eĀ›i literární máme mediální, a tam, myslím, je nutné drĀ¼et se pĀ™ísňĀ› Ā•eštiny "mládeĀ¼i pĀ™ístupné". VĀ¼dycky byla - a zámĀ›rvĀ•. A jak sama Ā™íkala - „Za všechno v Ā¼ivotĀ› se platí, tak jsem moĀ¼ná za literární úspěch zaplatila láskou." MĀ›la smĀˆlu na muĀ¼e - ale pĀ™es nepĀ™ízeĀˆ osobní na nĀ› nezanevĀ™ela: „MuĀ¼i jsou výborní kamarádi nemoĀ¼ní partneĀ™i do Ā¼ivota. Ā›eknu to natvrdo: Drtivé vĀ›tšinĀ› muĀ¼Āˆ sperma pĀ™eplavuje mozek. A ti, kteĀ™ mají neduhy jiné; a Ā™ekla bych ještĀ› horší. Jsou to intrikáni, introverti, lakomci, udavaĀ›i. Kompenzují si to, co jim chybí po erotické stránce. ProstĀ› je to nemoĀ¼ná cháska." Její manĀ¼elství nebylo šĀ¼astné. „Hledání manĀ¼ela bylo sloĀ¼ité. Musel to být nĀ›kdo ke mnĀ› vĀ›kovĀ› pĀ™imĀ›Ā™ený, staršího pána by ro nesneli. Musel mít akademický titul. Musel nĀ›jak vypadat a vzhledem k tehdejší bytové situaci to musel být nĀ›kdo mimo Prahu. Jinak bychom nemĀ›li šanci na byt a bydleli bychom ve vilce s rodiĀ›i. A to by byly skandály dnes a dennĀ› a rozvod do pĀ™l roku. TakĀ¼e tajemka této kĀ™íĀ¼ovky byla velice pofiderní. Ale nakonec se našel, mĀ›la jsem velmi ráda, ovšem povahovĀ› to nešlo. A pak - nejlépe toho druhého poznáte, kdyĀ¼ se s ním rozvádíte. Kdybyste s nĀ›kým Ā¼il tĀ™icet let, poznáte ho stejnĀ› aĀ¼ pĀ™i rozvodu." VĀ›Ā™ím, Ā¼e nebudete potĀ™ebovat nápo